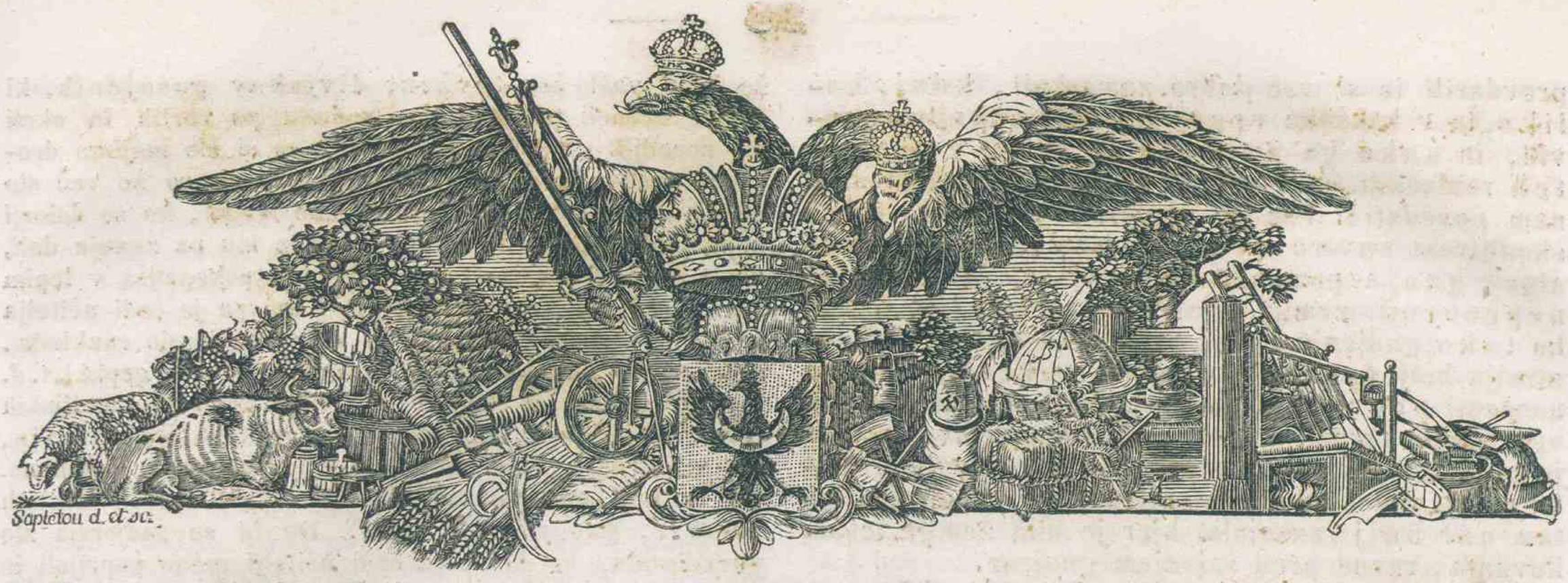

Kmetijske in rokodelske Novice.

Na svitlobo dane od c. k. krajnske kmetijske družbe.

Tečaj V. | *V srédo 10. Sušca 1847.* | List 10.

V spomín sv. Cirila in Metoda. *)

Kdo sta častíta možá? — je podoba ko Grecije mnihov;
Ino pa vajno blagó? — bukve helenske so skór.
„Klicali naju“ — povésta — „so knezi slovenski; nesêva
Véro pa knjige sveté, kakor umévne so jim.“
Draga sta brata, Ciril pa Metodi! kakó zaželéli
Vaju Slovéni so žé, slíšati božji podúk.
O pač kmalo prišla sta tjè do meje Slovénje,
Jela cvetétí lepó véra je Kristusova.
Zaliga sadeža rast pa vihár polnočni zatáre;
Kjer zgol ptujci deró, ptuj je še daljni Slovén.
Zdaj med ljudstvo novó zasejáti besedo nebéško,
Pride sem Italiján, blíža se tudi Bavár.
Ali po rodu letéh ni jezik, uméti ne more
Láhko Slovén besedí; vnet za resnico pa je.
Vama neznana pa ni govoríca preblaga Slovéna,
Glas mu je vajnih ust kot materínski sladák.
Zbrati za vama hití pod znaminje križa se narod,
Sréčno nebéški si mir v vajnimu vodstvu dobí.
Z glasi domačmi Bogú čast dáje ko Grék pa Latinic;
Kar razodèl je Gospód, bêre po svoje celó.
Če za viši edinost tù Slovén se k latinšini druži,
On ne pozabi nikdar, kar se po vama je učíl.
Sveta možá! še prosíta za rod, ki sta kdaj ga vodíla,
V njem duh vére de bo védno nezmagan ostàl.

P. H.

Popolni poduk,

kakó krompir saditi, de bo pràv?

Čas se bliža, de bo treba krompir saditi. Bog daj, de bi se ta potrebni sadež letas boljši obnesel, kakor lani in predlanjskim! S tem serčnim vošilam podamo kmetovavcam pričijoči poduk in jih živo poprosimo, naj se ravnajo po njem; vse drugo naj pa izročijo milostljivimu očetu nad nami, ki daje natori postave, kterih človek spreminiti ne more. Nebeški oče pa je dal kmetovavcu tudi um in pamet, de naj sam presodi, kar rastljinam nar bolj tekne, de mu bodo veselo rastle in obilni sad prinesle.

Veliko kmetovavcov je, ki mislijo, de je krompirju vse pràv in vse všeč, kar mu storijo. To je pa grozno napčna misel, in marsikteri kmet, ki je navadno le en koš krompirja pridelal, bi ga bil lahko dva ali tri kôše imel, ko bi bil z njim tako ravnal, kakor poterjene skušnje velevajo.

1. *V kakšno zemljo naj se krompir sadí.*

Krompir raste sicer po vsih deželah in v vsaki zemlji, kjer žita obrodíjo, pa se vunder le veliko slabji obnaša v teški, debeli in mazasti ilovki in sploh v mokrotni in merzli zemlji. Nar bolj se mu prileže lahka in bolj rahla zemlja — pešenka, apnjenka. V taki zemlji, če je pametno gnojena, se pridela nar več dobriga krompirja.

„Lahko vam je svèt dajati“ — nam bo odgovoril ta ali uni kmet — „ali sim pa v stanu svét premeniti, kjer moje polje leží?“ To, ljubi prijatel, vse dobro vémo, in s tem podukam le hočemo rêči, de naj si pervič kmetovavec za krompir iz svojih njiv tisto odloči, ki je za-nj bolj pripravna od druzih, in drugič de naj jo takó obdeluje, kakor bomo pozneje povedali.

Pa tudi na to naj gleda, kteri sadež je pred krompirjem na njivi bil? Posebno dobro se obnaša krompir po detelji, zelji, lanu, konoplji in na tacih njivah, ki so bile poprejšno jesen iz ledín preorane in obdelane; tudi po pšenici in rèži, kterima je bilo dobro gnojeno, dobro rodí.

Nikdar pa mu ne tekne, ga berž po gnojenji saditi. Tak krompir, če ravno debel, je slabiga okusa (žmaha) in veliko raji gnjije od druziga.

„To pa že ni res“ — slišimo spet nektere kmetovavce govoriti in se na svoje skušnje opirati. Prijatli, ki tako govorite, počasi! de se bomo pràv pametno pomenili. Povejte mi, ali ste do lani in predlanjskim kterikrat pràv pràv natanjko premišljevali, ktera zemlja in kakšno gnojenje se krompirju nar bolj prileže? Če se vam je eno leto krompir slabši ali boljši od druziga obnesel, recite, ali ste kaj prevdarjali, zakaj se je to zgodilo? Ali ste vsako leto lastnost sadežev, ki so pred krompirjem na njivi bili, — ali ste lastnost na njivo navoženiga gnojá vselej dobro

*) Nar imenitniši keršanska učitelja slovenskiga naroda okoli 863. leta po Kristusovim rojstvu sta bila slavna brata sv. Ciril in Metodi v Solunjah na Gerškim domá, kterih god 9. Sušca obhajamo in od kterih lep sostavik visociga gospoda v 34. listu lanjskih Novíc več pové.

Vredništvo.

prevdarili in si vse dobro zamerkali, kdaj, koliko, in v kakšnim vremenu ste ga na njivo spravili, in kakó ga podorali, de bi bili v stanu po teh razločkih tudi razločik vsakoletniga pridelka nam povédati? Vse te okoljšine pa storé, de se škodljivost ravno na njivo navoženiga (frišniga) gnojá pomanjša ali povikša. V rahli in neprevroči zemlji, posebno v dobrih letinah, ne bo tako gnojenje ravno preveč škodvalo; če je pa zemlja bolj terda, merzla, mokrotna, ali pa nasproti prevroča, bo krompir po takim gnojenji veči škodo terpel. Tudi lanjska krompirjeva gnjilína je to poterdíla, ktera sicer nobeni zemlji in nobenimu ravnanju ni prizanesla, pa je vunder sploh tam nar bolj razsajala, kjer je bila zemlja teška, ilovnata, ravno pred sajenjem gnojena.

Sleherni kmetovavec bo tedej nar bolj opravil, če ne sadí krompirja berž po gnojenji; — kakó pa gre krompirju gnojiti, de bo prav, bomo prihodnjič razložili.

Vsi bolj veljavni kmetovavci pa sploh svetujejo, de naj nihče letas krompirja na ravno tisto njivo, pa tudi preblizo take njive ne sadí, kjer je lani bolán krompir bil, zató kér se je kužnih ostankov bati.

(Dalje sledí.)

Nova moka. *)

Vsak kmetovavec pozná zeliše, ki nam po travnikih in po njivah veliko nadlego dela; plevél, ki ima korenín brez konca in kraja, in ki mu sploh „pirnica“ (Queckenwurzel, Graswurzel, triticum repens) pravijo. Iz tega plevéla lepo in dobro, rumenkasto-belo moko napravljati, učí neki nemški tesarski mojster in kmetovavec, Jakob John, takóle:

Pirnične korenine se naberajo na novo preorani njivi prav lahko; žene in otroci so za to delo prav pripravni. Nabrano zeliše se spêre v vodi, de se do dobriga očisti; potem naj se da posušiti, v snopičke zvezati, in potem kakor škopa drobno zrezati. Taka rezanca naj se déne poleti na sonce, pozimi pa na peč ali v peč, kjer so ravno kruh pêkli, de se dobro posuší, pa ne zasmodí. To storivši, pošli dobro posušeno rezanco ali samo ali z rèžjo namešano v malin, de jo mlinar zméle, kakor navadno žito; otrobe bo živina prav rada pojedla. — Skušnje so pokazale, de 6 funtov in pol posušenih korenín da čez 4 funte bele, in 1 funt černe moke, otrobov pa tudi 1 funt.

Lep izgled učiteljem.

Koliko dobriga zamore umen in priden učitelj na kmetih storiti, in ne samo slabe dohodke svojiga stanú poboljšati, ampak tudi prid cele srenje povzdigniti, kaže Eminska soseska na Nemškim. Komej ste dve leti pretekle, kar je nadučitelj Stark tukajšno šolo prevzel, in že je v vaši čez tavžent divjakov posajenih, ki so jih učenci po njegovim poduku po vertih in okoli hiš posadili. Nekteri izmed njih so si clo majhne drevesne sadiša (vertne šole) napravili in so že več sto sadnih dreves cepili. Lepo je bilo slišati, ko so šolarji iz lastniga nagiba k učitelju prišli in mu na znanje dali, de hočejo pot do novo napravljeniga pokopališa v lepim redi s sadnimi drevesi zasaditi. Lepo pa je tudi učitelja v sredi učencov viditi, kakó enim sadjorejo razklada, drugim pa kaže, kakó se imajo drevesa čediti, cepiti i. t. d.

Ta popis so dali v 40. listu nemških kmetijskih Novic (Rheinische Zeitschrift) gosp. fajmošter Martin, kteriga mi slovenskim učiteljem v izgled tukej oznanimo. De je tudi na Slovenskim veliko pridnih in umnih učiteljev, kdo more to tajiti? De bi se sadjoreja zlo povzdignila, ko bi se je naši učitelji ročno poprijeli in Pircoviga vertnarja za berílo v šolah — saj v nedeljskih — vpeljali, kdo zamore rêči, de ni res? Vošiti bi le bilo, de bi se vsako tako prizadevanje v Novicah oznanovalo, de bi vedli, kaj se je vsako leto v tem razdelku kmetijstva doperneslo.

Pijančevanje — huda človeška kuga.

(Dalje.)

Ta ostudna pregreha pijanosti tudi ječe nar bolj polni, in zamore celi rod v sramoto pri drugih ljudstvih pripraviti. Iz pijanosti pride kreg, gerdo zmerjanje, pretep, boj, ranjenje, ubijanje; — pijanec postane goljuf, tat in razbojnik, kér denarjev nikoli dosti nima. Veliko se jih v pijanosti zoper čistost takó pregreší, de pridejo ob denár, v sramoto in ječo; in še stókrat več bi jih prišlo, ko bi se take hudobije vselej spričati dale. Marsikteri pijan tobakar svoje in drugih pohištvo požgè; to skušnja spričuje. Ko bi hotla deželska gosposka življenje jetnikov popisati, bi se večidel vidilo, de je bila nezmernost v pijači pervi začetik ali nar močnejši pripomoga storjene pregrehe, ki je pijanca v roke pravice pahnila. Ali ni tedej očitno ko beli dan, de pijančevanje je nar hujši človeška kuga? In kér je res taka, naj za Božjo voljo pomaga vsak rodoljub po svoji moči, po svojim poklicu, de bomo ukrotili tega strupeniga gada, ki tudi naš rod zmirej bolj in bolj zalezuje.

Kakó pa bi se dalo to nar boljši storiti? Če bolezin poznate, povejte nam še njeno zdravilo! — nam bojo naši dragi bravci odgovorili. Kaj ne, gospod vrednik! ki ste učenik in dohtar zdraviljstva, de se ne da bolezin dobro ozdraviti, če se njeni vzrok ne pozná? Kaj je tedej poglavitni vzrok pijanosti in pijančevanja? — Bomo poskusili, poglavitniši vzroke na dan potegniti, iz kterih pijančevanje izvíra.

Nekteri kraji imajo zató veliko pijancov, kér jim vinska terta raste. Priložnost je mati veliko hudobij: taka je tudi s pijančevanjem. Marsikdo bi ga saj nezmerno ne pil, ko bi ne imel sodca v kleti, ali ko bi vina pri sosedu po niski ceni ne dobival.

Drugi poglavitniši vzrok pijančevanja je pomanjkanje, revšina in obúp. Marsikteri ga pije in se vpijani, de se omoti in za kaj časa svoje nadloge pozabi. Ali bolj ko si je prizadeval, svoje britkosti in svojo revšino v vinu ali žganji utopiti, veči revež je od dneva do dneva prihajal, kér si ni praviga pomočka izvolil, revšini uíti, ampak se je po tem takim vsak dan v še veči nadloge zakopal, goldinar za goldinarjem zapravil in popolnama na beraško palico prišel, zraven tega pa tudi svoje zdravje pogubil. V nemških Novicah smo brali, de so Irci takrat, ko jih je lakota nar bolj stiskala in morila, nar hujši pili, in de jih je silno veliko prosilo za pervoljenje novih gostivnic ali oštarij ravno ob času lakote in strašniga pomanjkanja! Se vé de modra gosposka v take prošnje ni dovolíla.

(Dalje sledí.)

*) Kér je namén Novic vse oznaniti, kar ljudjé v kmetijstvi in rokodelstvi noviga znajdejo, in tudi taciga ne zamolčati, kar ne bo morebiti koj drugi teden v občno rabo prišlo, v posebnih okolišinah bi pa vender utegnilo koristno biti, torej oznanimo svojim bravcam tudi pričijočo znajdbo. Morebiti de se bo zavoljo tega tudi kdo splašil, kakor se je bil unidan nekdo zavoljo „konjskiga mesá,“ ki je mislil, de ga bo mogel že na pustni dan jesti, in ki se bo morebiti zdej tudi bal, de bi mu že prihodnjo jesen kruha iz pirnične moke ne pêkli. Pri vsem tem nemoremo novih znajdb zamolčati, ktere se po vsih kmetijskih časopisih razglasujejo, torej tudi v Novicah ne smejo zamolčane biti. Ena misel drugo zbudí in takó tudi dostikrat ena znajdba deset drugih. Ko bi ne bil slavni Newton enkrat pod drevesam ležal in spal, in ko bi mu ne bilo jabelko na nos padlo, javalne bi mu bile — kakor je sam obstal — veliko pomenljive naravoslovske postave teže kedaj v glavo padle.

Vredništvo.

Od létine 1846 na Dolenskim pod Mokronogam.

Kar smo od létin v Novicah brali, se nam zdi, de so popisale večidel lanjsko létino vsih krajev. Žalostno je večidel vse, kar so nam povedale, in le malo veseliga.

Naj nam bo perpušeno zdej tako rekoč na zadnje tudi od tukejšne lanjske létine nekoliko govoriti.

Mi, hvala Bogú, se po pravici ne moremo potožiti, de je per nas lanjska létina slaba bila; še le rêči smémo, de je ena nar boljših bila od hudiga léta semkej. Res je, de sterneniga žita smo manj dobili, kakor včasi; pa vender ne veliko od četertiga déla manj od nar boljših lét. Turšica, prosó, ajda so bile prav prav dobre in bogate. Ajdo je dež pral, pa kdor je bil pridin, jo je posušil. Zelje, kdor ga je pôzno sadil, je imel lepó. Répa je bila sem ter tje gnjila. Sočivja je dovelj bilo. Korún je per nekterih zlo gnjil, večidel pa ne, ali clo malo, in tudi kjer ni gnjil, ga ni bilo obilno. V pešenim svetu zgodej sajen, je lani nar boljši storil. Sadja pa smo toliko imeli, de ga skorej spraviti nismo mogli. Ljubljančanje vedó, koliko suhih češpelj smo jim zadnjo jesen poslali in še zmirej pošiljamo. *) Vina je bilo dovelj in dobriga. Vse, kar imamo, lahko in drago prodamo, kar že veliko let ni bilo takó. Tudi piče za živino ni bilo malo, pa dolga zima je storila, de nekterim je že permanjkuje, nar bolj pa tistim, kteri ne znajo prav klasti. Takó tedej per nas, kar to vtiče, lanjska létina ni bila slaba. Velikrat se nam je huda ura grozíla, pa vihár je potegnil in jo je od nas odgnal, in tako nesrečo dvakrat na bližne Štajarce stresel. Kaj bo Bog vprihodnjič dal, ne vémo, upamo pa, de se bo Bog desi hudobniga svetá usmilil, in tudi nas ne zapustil.

Še nekej bi radi Ljubljanskim Novicam povédali. Lani so nas Dolence skorej kregale, de nismo nič sadja v Ljubljansko razstavo poslali. Pa naj nam ne zamirijo, če jim dvé rečí povémo: 1) de zrélo sadje takó deleč pošiljati, ni le dragó, kér se voziti ne smé, ampak je tudi grozno težavno. Postavim žlahno sadje, žlahne zrele hruške, breskve, ki se morajo z veliko pohlevnostjo z drevesa obirati, in če jih kdo le eno uro deleč nese, že niso več pervim z drevesa vzetim podobne, kakó jih je mogoče v Ljubljano zdrave pernesti? De imamo mi veliko mnozih plemén sadja, se lahko vsak prepriča, če hoče k nam priti in viditi. Samo terdo, oborno sadje po svetu nositi in skazovati pa ne gré, de ne bo kdo mislil, de nimamo nič lepšiga in boljiga. Je boljši nič, kakor samo tako. **) 2) Ljubljanska razstava sadja je lani le ene tedne terpéla; mi pa smo sadje že veliko prej zrelo imeli, že perve dni véliciga travna, lépe in dobre jagode, lepe češnje, zgodne, sredne in pôzne, in takó tudi potlej prec za njimi hruške i. t. d. in se ni čas zreliga sadja več pretergal do sv. Martina. Če bi bili sadje zrelo tiste dni, ko je razstava v Ljubljani bila napravljena, poslali, kaj bi bili Ljubljančanje od naše sadjoreje mislili in vidili? Če boste spet letas razstavo napravili, napravite jo od perviga zreliga sadja do zadnjiga, od véliciga travna do gniljca. ***) Le takó boste mogli nekoliko zvediti, koliko de je sadja v deželi in kakšnjiga. Z.

*) Lanjskih suhih češpelj je prišlo nar menj okoli 50 tavžent centov iz Dolenskiga v Ljubljano; če 1 cent le po 3 goldinarje rajtamo, znese to 150 tavžent goldinarjev. Ali ni to lep dobiček, ki bolj, ko vse naše besede, kaže veliko koristnost pridne sadjoreje!! Ali po tem takim ne zasluži, de bi se je sleherni kmet prav živo poprijel?

**) Res je, de dolga noša ali vožnja lepôti sadja škodje; namén sadne razstave pa je po oznanilu 19. dokladniga lista lanjskiga lèta veliko obširniši, kakor samo lepôto sadja skazovati, zatorej povabimo ljube Dolence k prihodnji razstavi. — Ipava je tudi deleč od Ljubljane, pa častitljiva gospoda V. Kodre in J. Ferjančič sta poslala iz Goč 28 plemén prav lepiga grojdzja v razstavo.

***) Ta svèt bomo letas spolnili, in eno razstavo za zgodno, drugo pa za bolj pôzno sadje napravili. Vredništvo.

Lakomnost sama sebe têpe.

(Resnična prigodba).

Ni davnej, kar je v Parizu v noriši (Irrenhaus) umerl 79 let star čevljár, Simon po imeni. Čudna prigodba ga je ob pamet, in v noriše pripravila, ki bi utegnila marsikterimu lakomniku v izgled biti.

Ko je namreč cesar Napoljon povelje dal, svojimu sinu novo krasno poslopje zidati, je na ravno tistim mestu, kamor bi bilo imelo novo cesarsko poslopje priti, stala prodavnica imenovaniga čevljárja. Napoljon je ukazal, uboziga čevljárja prašati, koliko hoče za svojo bajtico imeti? Čevljár se pomeni s svojimi prijatli, in po tem pomenki terja 20000 frankov (1 frank veljá 23 krajc. srebra). Cesar mu jih dovoli; pa ko mu dovoljenje oznanijo, ni zadovoljin s tem, temuč hoče 40000 frankov imeti. Kér je Cesarju na tem prostoru veliko ležeče bilo, mu dovoli tudi to plačilo. Zdej pa so jeli čevljarja njegovi prijatli še bolj šuntati in mu pergovarjati, de naj 60,000 frankov terja. Cesar mu na to dovoli 50,000 frankov, pa čevljár jih neče vzeti, kér misli: „saj mi bodo mogli dati, kar koli bom hotel imeti.“ — Med tem vstanejo grozne prekucije 1814ga leta — in Napoljon ni imel več casa na zidanje krasniga poslopja misliti. — V veliki potrebi je čevljár 2 leti potém prodal svojo bajto za 150 frankov — in kér mu je zgubljeno bogastvo noč in dan po glavi blodílo, se mu je poslednjič še pamet zmešala, takó de so ga mogli čez neke tedne v noriše zapreti, kjer je ni davnej žalostno smert storil!

Revšina v nekterih komitatih na Ogerskim.

V 7. listu Graškiga obertniskiga časopisa beremo iz Pešta od 11. Prosenca tole: „Iz nekiga gornjiga komitata smo dobili v Pešt in Budo za pokušnjo tistiga kruha, kteriga si revni ljudjé iz drevesnih skorij pečejo. Peški časopis od 12. Prosenca razlaga tudi nauk, kako naj se iz želoda kruh dela. Tako deleč je na Ogerskim — čez in čez hvaljeno bogato deželo — prišlo, de jim žita zmanjkuje in de jih lakota tare. Zdej se očitno kaže, de ogerski pregovori: „Oger se v svoji lastni masti utopí“ in de „zunej Ogerske dežele ni življenja (Extra Hungariam non est vita)“ je le prazna baharija. De bi se pač Ogri zmodrili in se raji s poboljšanjem kmetijstva pečali, kakor pa z nevgodnim vpeljanjem nepotrebnih fabrík in pa z napravo smešne družbe zoper vpeljavo ptujiga obertništva.“

(I. Oest. allg. I. u. G. Blatt.)

Černe bukve.

Pustne šeme.

Pretečeni pesni (pustni) dan se je bilo v tergu L. več pustnih norcov skupej zbralo, ki so se bili kolikor so mogli šemasto našemili, ter so med drugimi norčijami tudi tó napravili, de so se poročali, in takó svetim rečem nečast delali. —

Nékiga oženjeniga možá, kterimu so perimik popa dali, so izvolili, de bo Kurentoviga ženina in njegovo nevesto poročal. Kadar so že vse pripravljeno imeli, pripeljajo popa na visocih saneh, ga z častjo doli vzamejo in na visok sedež postavijo, ter ga pazljivo gledajo in poslušajo, ko je norce poročal. Drugi dan, to je, na pepelnično sredo je ravno ta pop tiste pustne šemeže tudi pepelíl, in po tem so mu nekiga Kurentoviga mertveca (merliča) k pokopu prinesli, de ga je pokopal. Bilo je veliko gledavcov per tem šemastim opravilu; toliko, de jih morde še nobenkrat pri kakim keršanskim pokopu v tem tergu toliko ni bilo. — Ali jih ni

norcov sram, take pohujšljive burke vganjati? Če že moraš šema biti, bodi šema, tode taka, de se poštenim in pobožnim ljudém ne bo treba bati, de bi te pri ti priči kazin Božja ne zadéla. J. O. Lep.

Oče, de se Bogú usmili.

Poznam možá, kteri zapustivši večkrat ženo, otroke in delo na kmetíi, je cele tedne po kerčmah pijančeval. Pretečeno leto je enkrat tudi svojiga 12 let stariga sinka seboj vzel, kterimu je veleval piti s temi le besedami: „pij Matiček, de bodeš skoro tak mož, kakor sim jez.“ — Mislim, de obnaša taciga očeta zasluži v černih bukvah razglašena biti; še bolje bi pa bilo, ako bi njega spomin clo zbrisali. Tak oče je hujši od divje zveríne, ktera nedolžniga otroka razterga, strupnejši je kakor gad, kteri mu življenje v miglaji končá. R.

Slovanski zemljovíd.

Perva dva lista zemljovída gosp. D. Seljana, ki so ga Novice v 5. listu tega leta oznanile in perporočvale, smo od Ljubljanskiga bukvarja gosp. Lerherja prejeli, *) in se z veseljem prepričali, de je res hvale vreden, kér že ob pervim pogledu se ga očí primejo. Obsežeta pa ta dva lista: Gerške, Turške Evropejske, spodnje Laške deržave s Sicilijo, Sardinijo in Korziko, kos male Azije in Afrike. Posebno prijetniga očém pa delajo ta zemljovíd višnjevo morje in zelene goré, takó de si človek misli, res morje in suho zemljo pred očmí imeti. Tudi čerke imén so na tem zemljovídu takó žive in razločne, de na malo kterim takó, in zató, če je ravno z mesti bogato nastavljen, se vender vsako lahko bere, desiravno je per véčjih tudi število stanovavcov zapisano. Čez vse to pohvaljeni zemljovíd pové še tudi velikost vsake deržave in dežele v štirivogelnih miljah in število njenih stanovavcov.

Imamo sicer pet drugih veliko večjih in dražjih zemljovídov imenovanih deželá pa le malo na njih najdemo, kar bi tukaj ne bilo, marsikaj pa na unih pogrešamo, kar tukej najdemo.

Zategavoljo mislimo, de si ga bo z veseljem oskerbel ne le učeni gospod, ampak vsaki omikan Slovenec, kterimu je kaj mar, svét in dežele poznati, bodi si kupec, kmetovavec ali obertnik. Posebno lepo se bo ta zemljovíd na platno nategnjen podal na steni vsake stanice.

Cena (2 gold.) gotovo ni previsoka za pet takó lično izdelanih listov, kterim bo še tudi slovanski in nemški imenik perdjan. Kolikokrat smo že za prazen lišp veliko več šteli, ki nas ni ne bistril ne učil!

P—l.

Za učene Slovence kaj.

Na Dunaji v Venediktovi knjigarnici je ni davnej na svitlo prišla važna slovanska knjiga od slavniga in visoko učeniga dohtarja Miklosiča pod naslovam: „Vitae Sanctorum. E codice antiquissimo palaeo-slovenice cum notis criticis et glossario edidit Franc Miklosich, Phil. et Jur. Doctor. Accedunt epimetra gramatica quinque. Viennae 1847.“ — Ta knjiga obseže na IV. in 54. straneh po spričevanji nekiga Dunajskiga časopisa takó važne jezikoslovstvine razjasnjenja, de v staroslovanskim slovstvu že davnej ni nobena knjiga take imenitnosti in veljavnosti na svitlo prišla in de jo zastran jezikoslovstva tudi Kopitarjev „Glagolita Clozianus“ ne preseže. Dr. B.

Očitna zahvala.

De v zori izobražanja slovenskiga naroda tudi mila nam Slovenija ni zaostala, tega se dovelj prepričamo, ako le nar poglavitniše čine spregledamo, ktere je rodoljubna volja, ktere so prebrisane glave naše domovine v duhu dopernesle. Koliko koristi so nam samo „Novice“ preskerbele! Svetlim žaram izhodniga sonca enake, so nam tàmo narodniga spanja razsvetile, so nam poti, po kterih bi mogli hoditi, razjasnile! — Možje polni zapopadljiviga razuma so nam knjižnice utemeljili; — Bog nam daj mnogo radovednih, pridnih domorodcov, de trud rodoljubov ne bode zastonj, ne bode zakopan zaklad. Tudi knjižnica slovenskih bogoslovcov Graške duhovšnice se nam veselo množí. Pretečeno leto so nam gospod Matija Majer, kaplan pri stolni cerkvi v Celjovcu v dar poslali „Pesmarico cerkevno“ z napevi; gospod Dr. Jožip Muršec, profesor na realni šoli v Gradcu so nas obdarili z Drobtincami; gospod Franc Zupan, bukvoteržec v Zagrebu, nam je poslal okoli 30 različnih bukev. — Imenovani gospodje so pomnožili veliko število naših dobrotnikov, zatorej se jim tudi kakor vsim podpirateljem narodniga prebudenja iz globočine serca očitno zahvalimo.

Slovenski bogoslovci v Gradci.

Razlage zastavice v 4. listu.

Od 45 stranì smo prejeli razlage iz nemškiga prestavljene zastavice, od ktere smo v 4. listu povedali, de je še nihče ni vganil. Nemški časopis, ki jo je na znanje dal, pravi, de med mnogimi razlagami bi utegnila nar boljši biti: grojzd — vino; pa vunder tudi té razlage popolnama ne poterdi. — Med razlagami, ktere smo mi dobili, jih je nar več: jagnje — ovčja koža in meh pri orgljah; veliko jih je tudi vganovalo na: grojzd — vino; nekteri na čbelni roj — med — vošeno svečo; eden na zajca in zajčjo kožo; eden na mlado presè in njegovo kožo; ena ženska na žebè in njegovo kožo; eden na skopljenca, eden pa na judovski neslan kruh.

Gotovo je, de je ta zastavica silno zvíta, in de se še morebiti clo vganiti ne da. Vse nam oznanjene razlage so silno posiljene in nobena se popolnama ne prileže. Če bi nam pa vunder kak spoštovan vinorednik razsoditi hotel, de bi grojzdje — vino med vsimi nar boljši razlaga bila, bomo podarili obljubljene Novice gosp. A. Likarju, učencu naravoslovja, ki je to znajdbo pervi in nar boljši razložil. Če je pa jagnje in ovčja koža boljši razlaga, gré darílo Janezu Lavraču, kmetovavcu iz Krašc, ki je to razlago nar boljši nam popisal. — Sodite! Vredništvo.

Prislovice Štajarskih Slovencov.

Njemu je lehko, on ima zlate rude. — Kader je jabelko zrelo, takrat doli pade. — Kak krava jesti ima, tak mleka da. — Ima sméh in joč v enim žaklji. — Kteri konj sam rad teče, tega ni treba tirati. — Nesreča nikdar ne sveti. — Česar oko ne vidi, tega serce ne želí. —

Vganjka zastavice v poslednjim listu je:

2 2 2

Nofhzh ima.

Današnjimu listu je perdjan četerti del kemije.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani 7. Sušca. gold.	kr.	V Krajnju 1. Sušca. gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače	2	54	3	5
1 » » banaške	3	—	3	6
1 » Turšice	1	54	2	4
1 » Soršice	—	—	—	—
1 » Rèži	2	5	2	12
1 » Ječmena	1	47	—	—
1 » Prosa	1	42	1	40
1 » Ajde	1	39	1	32
1 » Ovsa	1	4	1	3

*) Tudi tretji list se že dobí pri gosp. Lerherji. Vredništvo.

Vrednik *Dr. Janez Bleiweis.* — Natiskar in založnik *Jožef Blaznik v Ljubljani.*